

Justiitsministeerium
info@just.ee

Teie 06.06.2024 nr 8-1/4712-1,
JUM/24-0611/-1K
Meie 03.07.2024 nr 1.1-11/2691-2

Riigilõivuseaduse muutmise seaduse eelnou kooskõlastamine

Austatud härra justiitsminister

Rahandusministeerium kooskõlastab riigilõivuseaduse muutmise seaduse eelnõu järgmiste märkustega:

1. Seletuskirja kohaselt „*korrastatakse eelnõuga kohtu registritoimingute riigilõivumäärasid selliselt, et need oleksid põhjendatud, vastaksid senisest enam toimingutega seotud kuludele ja seeläbi riigilõivuseaduse § 4 lõikele 1*“ Sellest võib mõista, et riigilõivumäärade ajakohastamisel on sihiks võetud kulupõhimõte. Seletuskirja sissejuhatuses on ka viidatud, et eelnõuga kehtestatavad riigilõivumäärad katavad Tartu Maakohtu registriosakonna suurenevad tegevuskulud. Juhime tähelepanu, et riigilõivudega ei peaks reeglina katma asutuse kõiki kulusid. RLS § 4 lõikes 1 sätestatud kulupõhimõtet tuleks kohaldada kitsamalt asjakohaste toimingute, dokumentide või haldusaktidega kaasnevate kulude suhtes. Seega kulupõhimõttest erineva riigilõivumäära kehtestamisel tuleks selgitada ka poliitilisi valikuid, millest lähtuvalt ekvivalendipõhimõtet kohaldatakse. Iseenesest mõista tuleb sealjuures arvestada isiku maksevõimelisust ning toimingust saadava hüve väärtust isiku jaoks. Samuti tuleks asjakohasel juhul asetada kaalukaasile ka konkreetse avaliku teenuse väärtus lisaks avalikkuse jaoks.
2. Enamik eelnõuga korrigeeritavatest lõivumääradest paistavad olevat põhjendatud ja vajalikud, kuid üksikute lõivumäärade tõstmine vajaks täiendavaid selgitusi ja põhjendusi. Näiteks kinnistusameti toimingute maksimummäär on 6000 eurot tänase 2560 asemel (Lisa 2). Ka kommertspandi kande tegemise ning pandisumma vähendamise ja suurendamise maksimummäär tõuseb 2560 eurolt 4000 eurole (§ 70 lg 1–3). Arvestades summade suurust ei ole ilmselt tegemist kulupõhiste lõivudega. Üksnes tehingu väärtusest lähtuv riigilõivumäär võib osutada ülemääraselt suuremaks toimingu osutamise tegelike kuludega võrreldes. Sedasi võib riigilõiv omandada maksu tunnused ning hägustub kulude hüvitamise eesmärk. Palume selgitada viidatud lõivude puhul millises proportsioonis on riigilõivumäär tegelike kuludega ning hinnata kas riigilõivu suurus on kooskõlas riigilõivustamise eesmärgiga.
3. Osade eelnõuga korrigeeritavate lõivumäärade puhul omandab lõiv haldustrahvi tunnuseid. Selleks on registreeringu ennistamise lõiv 500 eurot tänase 200 euro asemel (§ 62 lg 4, 66 lg 2¹, § 67 lg 1¹) Samas on eelnõus jäetud korrigeerimata maaparandusühistu ennistamise lõiv

(§ 68¹ lg 1¹). Sarnaselt eelmise tähelepanekuga, palume ka siin kaaluda riigilõivumäära vastavust riigilõivustamise eesmärgiga.

4. Palume üle kontrollida, kas registris muudatuste tegemise lõivumäärad on eelnõus esitatud soovitud kujul. Eelnõust nähtub, et mittetulundusühingu registrisse kandmine on sama hinnaga, mis registriandmete muutmine, kusjuures mittetulundusühingu ja sihtasutuse puhul kallim äriühingu registriandmete muutmise. Siin võib olla tegu kirjaveaga.

5. Palume üüri- ja rendilepingu märke lõivu puhul veenduda, et lõivumäära tõstmine ei tooks kaasa avalikkuse ja inimese jaoks soovimatuid tagajärgi. Tähtajalise üüri- või rendilepingu märke tegemise eest ning lepingu tähtaja pikendamise maksimumlõiv on eelnõus 100 eurot tänase 52 asemel (1 aasta 10/6 eurot). Tähtajatu üürilepingu kohta märke tegemise lõiv tõstetakse 50 euronit tänase 23 euro asemel. Riigil endal (sh Maksu- ja Tolliametil) on kindlasti huvi märgete vastu ning inimesele annab samuti märke kinnistusraamatus teatud kindluse, sh kinnisomandi müügi korral.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Mart Vörklaev
rahandusminister

Virge Aasa 5885 1493
Virge.Aasa@fin.ee

Anneli Valgma 5885 1315
Anneli.Valgma@fin.ee